

Evenementennota gemeente Bernheze 2014

Vastgesteld op 09-12-2014

Inhoudsopgave Evenementenbeleid

	Titel	Pagina
Hoofdstuk 1	Aanleiding en doelen	4
Hoofdstuk 2	Evenementen	5
2.1	Een evenement	5
2.2	Het juridische kader	5
2.3	Een evenementenvergunning	5
2.3.1	Besloten feesten	6
2.3.2	Horeca-inrichtingen	6
2.4	Toetsing aanvraag evenementenvergunning	6
2.5	Bestemmingsplan	7
Hoofdstuk 3	Verschillende soorten evenementen	8
3.1	Meldingsplichtige evenementen	8
3.1.1	Voorbeelden van meldingsplichtige evenementen	8
3.1.2	Het doen van een melding	8
3.1.3	Standaardvoorwaarden voor meldingsplichtige evenementen	8
3.2	Vergunningsplichtige evenementen	9
Hoofdstuk 4	Uitgangspunten van het beleid	10
4.1	Locatie evenement	10
4.1.1	Stiltegebied	10
4.1.2	Weekmarkt	10
4.2	Milieuaspecten tijdens evenementen	10
4.3	Circussen	11
4.4	Eindtijden evenementen	11
4.5	Geluidsnormen	12
4.5.1	Geluidsnormen nabij het stiltegebied	12
4.6	Het plaatsen van een tent tijdens een evenement	13
4.7	Tribunes en bouwconstructies	13
4.8	Verkeersmaatregelen	14
4.9	Parkeren	14
4.10	Verkeersregelaars	14
4.11	Beveiliging	15
4.12	EHBO	15
4.13	Het schenken van alcoholische drank	16
4.13.1	Alcohol bij tijdelijke locaties	16
4.14	Bingo of een ander klein kansspel	16
4.15	Loterij	17
4.16	Kamperen	17
4.17	Toiletvoorzieningen	17
4.18	Vuurwerk	17
4.19	Opstijgen luchtballonnen en helikopters	18
4.20	Reclameborden	18
4.21	Het beschikbaar stellen van materialen	18
4.22	Opruimen van afval en schade aan gemeentelijke eigendommen	18
4.23	Leges	18
Bijlage		

Bijlage 1	Kaart van het stiltegebied Bernheze	20
-----------	-------------------------------------	----

Hoofdstuk 1 Aanleiding en doelen

Aanleiding

In de gemeente Bernheze worden jaarlijks honderden evenementen georganiseerd. Deze zijn te verdelen in terugkerende en incidentele evenementen, evenementen met veel bezoekers en een regionale uitstraling en lokale evenementen zoals buurtbarbecues. De organisatie hiervan ligt voornamelijk in handen van vrijwilligers.

Evenementen bepalen mede de leefbaarheid binnen dorpskernen en dragen bij aan de promotie van onze gemeente. Vrijwilligers zetten zich met hart en ziel in om deze evenementen mogelijk te maken. Een goede samenwerking tussen organisatoren, hulpdiensten en de gemeente Bernheze vormen de sleutel tot een succesvolle voortzetting van deze evenementen.

Een goede samenwerking resulteert in het behoud of zelfs een toename van het aantal georganiseerde evenementen. Bovendien kan overlast tot een minimum beperkt blijven. Evenementen kunnen namelijk ook voor verschillende vormen van overlast zorgen. Vanuit dit oogpunt dienen er duidelijke en hanteerbare regels gesteld te worden. Deze regels vormen de leidraad voor een goede samenwerking, veiligheid voor bezoekers en zo min mogelijk overlast voor omwonenden.

Doelen

De evenementennota bevat de spelregels voor het houden van een evenement. Deze regels geven invulling aan de beleidsruimte, die de Algemene Plaatselijke Verordening de burgemeester of het college van burgemeester en wethouders biedt.

Het eerste doel van deze nota is het verschaffen van meer inzicht en duidelijkheid voor organisatoren. Bijvoorbeeld of een vergunning benodigd is, welke voorschriften van toepassing zijn en welke procedures gevolgd dienen te worden. Hierbij zal met name aandacht worden besteed aan het belastende karakter van een evenement.

Het andere doel is duidelijkheid creëren voor omwonenden en andere belanghebbenden bij evenementen. Door deze regels moet ook voor hen duidelijk zijn wat wel en niet mag.

Hoofdstuk 2 Evenementen

2.1 Een evenement

Een evenement is een georganiseerde activiteit die gedurende een korte periode bezoekers trekt. In de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) zijn bepalingen opgenomen over het organiseren van evenementen. In de APV is de volgende begripsbeschrijving voor een evenement opgenomen:

1. Elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
 - a. bioscoopvoorstellingen;
 - b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet en artikel 5:22 (snuffelmarkt) van deze verordening;
 - c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de Kansspelen;
 - d. het in een inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet gelegenheid geven tot dansen;
 - e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
 - f. activiteiten als bedoeld in artikel 2:9 (straatartiest ed) en 2:39 (speelgelegenheid) van deze verordening.
2. Onder een evenement wordt mede verstaan:
 - a. een herdenkingsplechtigheid;
 - b. een braderie;
 - c. een optocht, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening op de weg;
 - d. een feest, muziekvoorstelling of een wedstrijd op of aan de weg;
 - e. een straatfeest of buurtbarbecue op één dag (klein evenement);
 - f. nader door de burgemeester aan te wijzen soorten vechtsportwedstrijden of -gala's.

Zie paragraaf 2.3 voor meer informatie.

2.2 Het juridische kader

Het is verboden om een evenement te organiseren zonder evenementenvergunning. Naast hetgeen bepaald is in deze evenementennota hebben organisatoren rekening te houden met andere wettelijke beleidskaders, te weten:

- overige bepalingen in de APV;
- artikel 35 van de Drank- en Horecawet, voor het schenken van zwak alcoholische dranken tijdens evenementen;
- Wegenverkeerswet en Reglement verkeersregels en verkeerstekens, bij afsluiting van wegen;
- de Winkeltijdenverordening, bij winkelpenstelling buiten reguliere openingstijden;
- bestemmingsplannen, of een evenement op een bepaalde locatie mag plaatsvinden;
- de brandveiligheidsverordening, bijvoorbeeld voor het plaatsen van een tent;
- de bouwverordening en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- de Wet milieubeheer en Activiteitenbesluit;
- de Flora- en Faunawet

2.3 Een evenementenvergunning

De begripsomschrijving van een evenement, in de APV, is ruim gehouden gelet op de grote variatie van evenementen. Een evenementenvergunning is in ieder geval vereist bij alles wat plaatsvindt in de open lucht en/of op openbaar gebied, of plaatsen met een openbaar karakter die in principe niet voor deze evenementen bedoeld zijn. Daarnaast moet een dergelijk evenement voor publiek toegankelijk zijn.

Voorbeelden van situaties wanneer een evenementenvergunning vereist is:

- Het evenement is voor publiek toegankelijk, bijvoorbeeld muziekfeesten en braderieën.
- Het evenement vindt plaats in een straat, op een plein, in een gebouw of in een tent en die plaats wordt normaal niet voor een dergelijk evenement gebruikt.
- Het evenement vindt plaats op een locatie die normaal wel voor het publiek toegankelijk is, maar die niet primair bedoeld is om evenementen te organiseren.

Evenementen zorgen voor gezelligheid en dragen bij aan een goed woon- en leefklimaat. Zij hebben echter ook uitstralingseffecten op de directe omgeving. Deze effecten zijn per evenement verschillend. Het ene evenement trekt bezoekers uit het hele land en heeft een hoge omgevingsbelasting (milieu, geluid etc.), terwijl het andere evenement juist een lokale uitstraling heeft met een hele lage omgevingsbelasting.

Voor bepaalde evenementen met een lage omgevingsbelasting hoeft geen evenementenvergunning aangevraagd te worden. Een melding voor dergelijke evenementen is voldoende indien er aan de gestelde eisen wordt voldaan. In artikel 2:25 lid 1 van de APV staat wanneer een evenement meldingsplichtig is. *Zie paragraaf 3.1 voor meer informatie.*

2.3.1 Besloten feesten

Voor besloten feesten is in beginsel geen evenementenvergunning vereist, maar er kunnen wel andere vergunningen, ontheffingen of vrijstellingen nodig zijn op basis van de APV of andere wet- en regelgeving. Voor een besloten feest op een openbaar terrein is bijvoorbeeld wel een vergunning nodig om gebruik te maken van de weg of een weggedeelte. Voor wat betreft het ten gehore van (live) muziek dient een ontheffing geluid te worden aangevraagd. Indien een tijdelijk bouwwerk wordt geplaatst waarin meer dan 200 personen aanwezig kunnen zijn, dient een tijdelijke gebruiksvergunning te worden aangevraagd in verband met de brandveiligheid. Ook voor de verkoop van alcohol is een ontheffing vereist.

2.3.2 Horeca-inrichtingen

Voor activiteiten in een horeca-inrichting, die wordt gebruikt overeenkomstig de gebruiksvergunning is geen evenementenvergunning vereist. Voor het dansen in een horeca-inrichting is bijvoorbeeld geen evenementenvergunning nodig. Het Activiteitenbesluit bevat regels die betrekking hebben op het voorkomen van overlast of hinder. Indien het evenement geheel of gedeeltelijk buiten de horeca-inrichting plaatsvindt dient hiervoor wel een evenementenvergunning aangevraagd te worden.

2.4 Toetsing aanvraag evenementenvergunning

Een evenementenvergunning kan ingevolge artikel 1:8 van de APV geweigerd worden in het belang van:

- a. de openbare orde;
- b. de openbare veiligheid;
- c. de volksgezondheid;
- d. de bescherming van het milieu.

Ad. a. Openbare orde

Deze weigeringsgrond is van toepassing op het moment dat de veiligheid tijdens het evenement niet voldoende gegarandeerd kan worden. Een goede planning, het tijdig aanvragen van een vergunning en een goed calamiteitenplan en veiligheidsplan kan dit meestal voldoende ondervangen.

Ad. b. Openbare veiligheid

Dit criterium speelt een rol indien sprake is van een kans op onveilige situaties. Deze weigeringsgrond hangt samen met de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen of goederen.

Calamiteitenplan, veiligheidsplan en verkeersplan

Afhankelijk van de omvang en de locatie van een evenement kan de gemeente van de organisatie een calamiteitenplan en veiligheidsplan verlangen. Bij evenementen met risico's, of meer dan 500 bezoekers, zijn dergelijke plannen verplicht. In deze plannen, waarvan een format bij de gemeente beschikbaar is, dient de organisatie aan te geven welke maatregelen en/of voorzieningen worden getroffen om het evenement veilig te laten verlopen en calamiteiten te voorkomen. De plannen moeten aansluiten bij de werkwijze van de hulpdiensten. In de praktijk worden risicovolle evenementen in een vooroverleg tussen organisatoren en de gemeente Bernheze getoetst.

Ad. c. De volksgezondheid

Bekeken wordt of er gevaren zijn voor de volksgezondheid die risico's met zich meebrengen voor bezoekers en omwonenden.

Ad. d. Bescherming van het milieu

Het milieu wordt op allerlei manieren beschermd. Evenementen kunnen tijdelijk of langdurig een aanslag plegen op de omgeving waarin zij plaatsvinden. De gemeente kan beslissen om, wanneer extra voorschriften geen genoegzame oplossing bieden, een evenementenvergunning niet te verlenen aan een organisatie.

2.5 Bestemmingsplan

In een bestemmingsplan zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot activiteiten die toegestaan of verboden zijn op een bestemming. Doorgaans bevat een bestemmingsplan in ieder geval een algemeen gebruiksverbod: een verbod gronden en opstallen te (laten) gebruiken in afwijking van de daaraan gegeven bestemming.

Afgevraagd kan worden wanneer een activiteit die niet past binnen de bestemming maar slechts gedurende een beperkte periode plaatsvindt, moet worden aangemerkt als van de bestemming afwijkend gebruik, zoals bedoeld in het gebruiksverbod. Een activiteit kan "zodanig kortdurend en incidenteel" zijn dat deze als niet relevant moet worden aangemerkt, zodat van een met het bestemmingsplan strijdig gebruik niet kan worden gesproken.

Hoe kortdurend een activiteit moet zijn om deze als irrelevant te kunnen kwalificeren, zal met name afhangen van de aard van de bestemming (en van de omgeving) en de aard van de activiteit en de (mogelijk) blijvende nadelige gevolgen ervan. Zo zal een motorcross in een gebied dat is bestemd als "natuurgebied" in dit verband relevant zijn gelet op de ingrijpendheid van de mogelijke consequenties van zo'n activiteit voor dat gebied.

Behalve de duur van een activiteit is ook de frequentie van belang. Een activiteit die op zichzelf beschouwd niet ingrijpend is voor de bestemming, kan dat wél worden toegestaan als deze met enige regelmaat op dezelfde locatie plaatsvindt. Bij een aanvraag voor een evenementenvergunning wordt getoetst of conform het bestemmingsplan een dergelijk evenement op die locatie kan plaatsvinden.

Hoofdstuk 3 Verschillende soorten evenementen

Zoals eerder aangehaald zijn er zeer veel verschillende evenementen in de gemeente Bernheze. Deze evenementen worden door de gemeente in eerste instantie verdeeld in twee categorieën, vergunningsplichtige en meldingsplichtige evenementen. Deze verdeling heeft te maken met de risico's die het organiseren van het evenement met zich meebrengen. Het melden van een meldingsplichtig evenement is aan andere regels gebonden dan het aanvragen van een vergunningsplichtig evenement. Dit betekent dat voor het organiseren van een meldingsplichtig evenement niet de gehele aanvraagprocedure geldt.

3.1 Meldingsplichtige evenementen

Zoals de naamsaanduiding al aangeeft dienen meldingsplichtige evenementen te worden gemeld en is geen vergunning vereist. Er dient uiterlijk 17 werkdagen voorafgaand aan het evenement een melding te worden gedaan. De gemeente kan binnen 7 dagen na ontvangst van de melding, indien er aanleiding is, het evenement verbieden. Het verbod wordt opgelegd op het moment dat er aanleiding is te vermoeden dat de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of het milieu in gevaar komt. De meldingsplicht geldt voor evenementen waarbij:

- het aantal aanwezigen niet meer bedraagt dan 200 personen;
- het evenement tussen 10.00 en 24.00 uur plaatsvindt;
- geen muziek ten gehore wordt gebracht voor 13.00 uur of na 23.00 uur;
- het evenement niet plaatsvindt op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats of anderszins een belemmering vormt voor het verkeer en de hulpdiensten;
- slechts kleine objecten worden geplaatst met een oppervlakte van minder dan 12 m² per object;
- er een organisator is.

3.1.1 Voorbeelden van meldingsplichtige evenementen

Voorbeelden van dergelijke evenementen zijn buurtfeesten en andere kleinschalige evenementen (voor zover deze niet plaatsvinden op de rijbaan, (brom)fietspad of parkeerplaats).

3.1.2 Het doen van een melding

Een melding voor een klein evenement dient tenminste 17 werkdagen voorafgaand aan het evenement te worden ingediend. De melding wordt getoetst aan de geldende regelgeving. Op het moment dat de gemeente naar aanleiding van de melding geen reden ziet om extra informatie te vragen, of de organisator alsnog te verplichten een vergunningsaanvraag te doen, krijgt de aanvrager een akkoord voor het evenement. Op het moment dat een akkoord wordt gegeven om een meldingsplichtig evenement te organiseren gelden in ieder geval de volgende standaardvoorwaarden die tijdens het evenement gewaarborgd dienen te worden:

3.1.3 Standaardvoorwaarden voor meldingsplichtige evenementen

1. De organisatie is verantwoordelijk voor een goede gang van zaken en een ordentelijk verloop van het evenement;
2. In de organisatie moet één persoon fungeren als aanspreekpunt. De contactgegevens en de naam van deze persoon moet bekend zijn bij de gemeente;
3. De organisatie stelt de omwonenden tenminste 10 werkdagen van tevoren op de hoogte van de geplande activiteiten;
4. In het kader van de brandveiligheid zorgt de organisatie er voor dat:
 - a. voorzieningen voor de brandweer (bluswater) nooit belemmerd zijn;
 - b. er voldoende vluchtwegen zijn die te allen tijde herkenbaar, verlicht en vrij van obstakels zijn;

- c. eventuele versiering en stoffering minimaal 50 cm is verwijderd van warmtebronnen en van geïmpregneerd / brandvertragend materiaal;
 - d. plafondversiering buiten bereik van bezoekers is aangebracht;
 - e. elektrische apparatuur (gescheiden van water, zoals condens, waterplas etc.) correct is aangesloten en gezekerd en snoeren zich buiten het bereik van de bezoekers bevinden;
5. Er is een vrije route naar het evenement voor de hulpdiensten;
 6. Het straatmeubilair, de beplanting en andere gemeentewerken of eigendommen dienen te worden ontzien. Eventuele schade zal worden verhaald op de organisatie;
 7. De organisatie dient te zorgen voor het plaatsen van voldoende afvalbakken/-containers;
 8. Aanwijzingen van de hulpdiensten (politie, brandweer en ambulance) en de gemeente dienen onmiddellijk opgevolgd te worden;
 9. Na afloop dient de organisatie ervoor zorg te dragen dat het terrein wordt opgeruimd en in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht;
 10. Eventuele schade die voortkomt uit het houden van het evenement is voor rekening van de organisator. Deze vrijwaart de gemeente geheel van aanspraken van derden op schadevergoeding;
 11. Het in strijd handelen met één van deze voorschriften kan in de toekomst een rol spelen bij de beoordeling van de melding voor hetzelfde evenement.

3.2 Vergunningsplichtige evenementen

In tegenstelling tot meldingsplichtige evenementen is er voor de overige evenementen wel een evenementenvergunning nodig. Dit soort evenementen hebben namelijk meer invloed op de omgeving waar het evenement gehouden wordt. Door zicht te verkrijgen over het evenement en de genomen veiligheidsmaatregelen door de organisator middels het aanvraagformulier voor een evenementenvergunning en de bijbehorende bijlagen kunnen door middel van voorwaarden de risico's en overlast tijdens een evenement worden beperkt. Een vergunning dient minimaal 8 weken vóór het evenement aangevraagd te worden.

Grote en/of risicovolle evenementen zijn evenementen waarvan de gemeente op basis van de ingediende plannen van de organisator voorziet dat ze een bepaalde belasting vormen voor de leefomgeving. Hiervoor dient minimaal 12 weken voorafgaand aan het evenement een volledige aanvraag worden ingediend. Grote evenementen zijn evenementen met minimaal 500 bezoekers, of evenementen met bepaalde risico's voor de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of het milieu.

De termijn van 12 weken wordt aangehouden om goed overleg te kunnen voeren met de politie, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (hierna: GHOR) en brandweer. Om dergelijke evenementen te kunnen organiseren dient de gemeente, naast het aanvraagformulier voor een evenementenvergunning, een calamiteitenplan en een veiligheidsplan te ontvangen. Formats hiervoor zijn beschikbaar bij de gemeente Bernheze.

Hoofdstuk 4 Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van de evenementennota uiteengezet en vermeld waarom bepaalde evenementen niet mogen, of slechts onder bepaalde voorwaarden mogen plaatsvinden. In eerdere hoofdstukken zijn de algemene uitgangspunten verwoord, in dit hoofdstuk worden specifieke uitgangspunten beschreven. De bedoeling hiervan is duidelijkheid creëren naar organisatoren, omwonenden en ondernemers.

4.1 Locatie van een evenement

Het organiseren van evenementen is niet op iedere locatie wenselijk. De organisatie van een evenement kan contact zoeken met de gemeente over de mogelijkheden op een bepaalde locatie, die zij op het oog heeft. Een locatie kan problemen opleveren wanneer deze in strijd is met de weigeringsgronden uit artikel 1:8 van de APV. Er zal beoordeeld moeten worden of de gewenste locatie geschikt is als evenemententerrein en voor het betreffende evenement.

In de gemeente Bernheze zijn er geen (speciaal) ingerichte evenemententerreinen aangewezen. Veel evenementen vinden in de dorpskernen plaats en veelal ook op gemeentegrond (bijvoorbeeld een dorpsplein). Daarnaast is het mogelijk op het terrein de zweefvliegclub (Aeroclub) in Nistelrode twee keer per jaar een evenement te organiseren, de aard van het evenement dient echter wel met de gemeente te worden afgestemd. In de meeste gevallen zal er bij evenementen die moeten plaatsvinden op andere terreinen, zoals particuliere grond(en), sprake zijn van strijdigheid met een bestemmingsplan. Op het moment dat een evenement georganiseerd wordt op particulier terrein dient hiervoor toestemming te zijn van de eigenaar van de grond.

Aan evenementen in het buitengebied kunnen beperkende voorwaarden verbonden worden. De rust en het karakter van het landschap mogen namelijk niet teveel aangetast worden door een evenement. Bij een te grote aantasting kan besloten worden om het evenement niet toe te staan of slechts onder zeer strikte voorwaarden.

4.1.1 Stillegebied

Voor wat betreft het stillegebied is bepaald dat er in en rondom het stillegebied geen muziek-evenementen mogen plaatsvinden. In bijlage 1 is op de kaart aangegeven in welk gebied er geen muziek-evenementen mogen plaatsvinden. Onder muziek-evenementen worden evenementen verstaan waar versterkte muziek ten gehore wordt gebracht en/of waar de hoofdactiviteit is het luisteren naar een optreden van een of meerdere muzikanten (bands). Dergelijke evenementen zijn niet toegestaan omdat deze een grote negatieve uitstraling op de directe omgeving hebben.

4.1.2 Weekmarkt

Op woensdag is het niet mogelijk om een evenement te organiseren op de aangewezen locatie in Heesch waar de weekmarkt plaatsvindt. Hetzelfde geldt voor de vrijdagochtend wanneer in de kernen Heeswijk-Dinther en Nistelrode de weekmarkt plaatsvindt.

Tevens dient rekening gehouden te worden met de verleende standplaatsvergunningen in de verschillende kernen.

4.2 Milieuaspecten tijdens evenementen

Er is een hoeveelheid aan milieuaspecten die een rol speelt in samenloop met evenementen. Een aanvraag voor een evenementenvergunning wordt ook getoetst aan de geldende wet- en regelgeving op dit gebied. Aangezien er een grote diversiteit aan evenementen is kan er op voorhand geen opsomming worden gegeven van regels die voor een bepaald evenement van toepassing zijn. Dit is namelijk maatwerk dat per evenement verschilt.

Milieubelastende evenementen zullen vaak extra beperkende voorwaarden opgelegd krijgen. In sommige gevallen zullen deze evenementen, op bepaalde locaties, niet worden toegestaan. Zoals eerder beschreven zijn in en rond het stiltegebied bijvoorbeeld, omwille van het lager geluidsniveau dat daar heerst, geen muziek-evenementen toegestaan.

Daarnaast wordt gekeken naar zaken die tijdens een evenement een invloed kunnen hebben op verstoring van plant- en diersoorten. Hierbij zijn van belang:

- Omvang van het evenement
- Geluid (gemotoriseerd of versterkte muziek)
- Locatie en datum van het evenement(en) (bijvoorbeeld omwille van het broedseizoen)

In de Flora- en Fauna wet wordt geregeld dat beschermde planten en dieren niet mogen worden gedood, verjaagd, gevangen of verontrust. Uitvoering van werkzaamheden en dus ook het organiseren van evenementen, kan in strijd zijn met dit verbod. Bestaat er op een evenementenlocatie risico dat dit verbod wordt overtreden dan moeten er, of maatregelen worden getroffen, of eerst een ontheffing van dit verbod worden gevraagd of kan besloten worden het evenement geen doorgang te laten vinden.

Daarnaast is ook bepaald dat activiteiten op de evenementenlocatie niet schadelijk mogen zijn voor beschermde planten en dieren. Als op de evenementenlocatie in dit verband risico's aanwezig zijn bijvoorbeeld vanwege broedende (beschermde) vogels, dient een evenementenorganisator dit te onderzoeken. De gemeente zal hem ook hierop wijzen en van advies dienen. Als er sprake is van schadelijke effecten op beschermde soorten, moeten er maatregelen worden genomen om deze effecten te voorkomen. Indien dit niet is te voorkomen, dient er een ontheffing te worden aangevraagd of kan het evenement geen doorgang vinden.

4.3 Circussen

Per dorpskern wordt maximaal éénmaal per jaar voor een aantal dagen toegestaan om een circus te exploiteren. Een circus kan echter alleen exploiteren op een daarvoor geschikt terrein. Aanvragen voor het organiseren van een circus worden getoetst aan de volgende voorwaarden:

- Per dorpskern wordt jaarlijks één circus toegestaan;
- Een vergunning om een circus te exploiteren in de gemeente wordt bij voorkeur verleend aan circussen die aangesloten zijn bij de Vereniging Nederlandse Circus Ondernemingen

4.4 Eindtijden evenementen

Om een geleidelijk vertrek van de bezoekers ('cooling down') mogelijk te maken wordt een onderscheid gemaakt in de eindtijd van het geluid en de drankverstrekking en de eindtijd van het evenement.

De eindtijd van het evenement houdt in dat op dat moment géén bezoekers meer aanwezig mogen zijn in de tent of op de locatie waar het evenement wordt gehouden. De volgende eindtijden worden gehanteerd voor alle evenementen:

Dagen	Eindtijd muziek	Eindtijd drankverstrekking	Eindtijd evenement
Alle dagen	01.00 uur	01.30 uur	02.00 uur

De burgemeester kan gemotiveerd afwijken van deze eindtijden. Op het moment dat een ruimere eindtijd wordt gehanteerd zal hierover duidelijk worden gecommuniceerd in de plaatselijke nieuwsblad.

4.5 Geluidsnormen

Tijdens evenementen wordt op verschillende manieren geluid verspreid. Indien geluid van een evenement/activiteit in een woning doordringt heeft dat tot gevolg dat het 'achtergrondgeluid' in de woning toeneemt. Het geluidsniveau in veel woningen varieert overdag van 25 tot 35 dB(A) (van zacht gefluister tot iets luider geroezemoes). Een toename van 25 dB(A) tot 40 dB(A) binnen is goed hoorbaar en zal leiden tot het ondervinden van hinder c.q. het toenemen van hinder. Indien het geluidsniveau binnen stijgt boven de 40 dB(A) zal dat tot gevolg hebben dat de bewoners van die woning daardoor 'luider' moeten gaan spreken om verstaanbaar te zijn.

Grenswaarde.

Hoewel de achtergrondniveaus in woningen – afhankelijk van de ligging – nogal variëren, wordt in het algemeen toch steeds uitgegaan van een vaste waarde van 35 dB(A) etmaalwaarde zoals onderstaande tabel aangeeft.

Dagperiode	07.00 – 19.00 uur	35 dB(A)
Avondperiode	19.00 – 23.00 uur	30 dB(A)
Nachtperiode	23.00 – 07.00 uur	25 dB(A)

Om de grens van het optreden van 'onduldbare hinder' niet te overschrijden, dient als maximaal toelaatbaar geluidsniveau binnen te worden aangehouden de laatste waarde van:

- a. het referentieniveau + 20 dB(A) en;
- b. het absolute geluidsniveau van 50 dB(A)

Rekening houdend met een gemiddelde gevelisolatie van 20 á 25 dB(A) leidt deze benadering tot maximaal toelaatbare gevelbelasting zoals in onderstaande tabel zijn aangegeven. De maximale gevelbelasting is de toetsingsnorm die bij evenementen/activiteiten met mogelijke geluidsoverlast als zodanig in de ontheffing gebruik geluidsversterkende apparatuur worden opgenomen.

Periode	Basisnorm	Max. niveau binnen	Gevelisolatie	Maximale gevelbelasting
Dag (of eindtijd evenement/activiteit)	35 dB(A)	50 dB(A)	20 á 25 dB(A)	75 dB(A)
Avond (of eindtijd evenement/activiteit)	30 dB(A)	50 dB(A)	20 á 25 dB(A)	75 dB(A)
Nacht (of eindtijd evenement/activiteit)	25 dB(A)	45 dB(A)	20 á 25 dB(A)	70 dB(A)

4.5.1 Geluidsnormen nabij het stiltegebied

Voor wat betreft het stiltegebied is bepaald dat er in en rondom het stiltegebied geen muziek-evenementen mogen plaatsvinden. Voor overige evenementen worden geluidsnormen gehanteerd die voortborduren op hetgeen in de Provinciale Milieuvordering beschreven staat. Daarin is namelijk een streefwaarde van 40 dB(A) in het stiltegebied opgenomen.

Het referentieniveau aan de rand van het stiltegebied is volgens metingen van de Provincie Noord-Brabant 45 dB(A) tot 23.00 uur 's avonds en tussen 23.00 uur en 1.00 uur 40 dB(A). Aangezien een verhoging van het referentieniveau met meer dan 20 dB(A) als ondulbaar wordt aangeduid wordt voorgesteld om het maximale geluidsniveau op de grens van het stiltegebied vast te stellen op het referentieniveau + 20 dB(A).

Periode	Referentieniveau	Maximale geluidsniveau op de grens van het stiltegebied
Dag (of eindtijd evenement/activiteit)	45 dB(A)	65 dB(A)
Avond (of eindtijd evenement/activiteit)	45 dB(A)	65 dB(A)
Nacht (of eindtijd evenement/activiteit)	40 dB(A)	60 dB(A)

4.6 Het plaatsen van een bouwwerk tijdens een evenement

Het plaatsen van een tent is, in verband met de brandveiligheid, verbonden aan een aantal veiligheidsvoorschriften. Op het moment dat er een evenementenvergunning wordt aangevraagd, moeten ook de betreffende gegevens over de te plaatsen tent(en) worden bijgevoegd. Voor het plaatsen van een tent bij een evenement waarin meer dan 200 personen gelijktijdig aanwezig kunnen zijn, is een gebruiksvergunning vereist op grond van artikel 2 van de Brandbeveiligingsverordening Bernheze. Bij evenementen dient ook een overzichtstekening van het evenemententerrein ingediend worden. De volgende gegevens zijn nodig om het plaatsen van een tent op een evenemententerrein te kunnen beoordelen:

In of bij de vergunningaanvraag verstrekt de aanvrager:

- Een situatietekening met een schaal niet kleiner dan 1:1000;
- Een tekening van de te plaatsen tenten / bouwwerken met een schaal niet kleiner dan 1:200;

De situatietekening dient te voldoen aan de volgende algemene eisen:

- Situatie van het terrein en terrein indeling;
- De ingang(en) en uitgang(en) van het terreingedeelte;
- Eventueel de aanwezige bluswater voorzieningen (brandkranen, geboorde putten);

Op de inrichting- bouwwerk tekening moeten de volgende zaken vermeld zijn:

- Situatie van de tijdelijke inrichting;
- De (pagode)tent met gebruikersnaam;
- (Nood)uitgang(en) en doorgangsbreedte tijdelijke inrichting;
- Het gebruik van energiebron(nen) t.b.v. koken, bakken, braden;
- Verwarmingsbron van de (pagode)tent;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Indeling inventaris, inclusief stoelenplan;
- Nood- en transparantverlichting;
- Aanduiding aanwezige blusmiddelen;
- Opslagplaats van gasflessen met opgave van de stofnaam met gevarenidentificatienummer;
- Symbolen conform de NEN 1414;

4.7 Tribunes en bouwconstructies

Tribunes, tenten en andere bouwconstructies worden regelmatig tijdens evenementen geplaatst. Voor wat betreft de veiligheid van bezoekers zijn er echter wel een aantal veiligheidsvoorschriften die in acht genomen moeten worden.

Op het moment dat er een tribune geplaatst wordt waarvan meer dan 200 personen gelijktijdig gebruik maken, dient een certificaat van de tribunebouwer overgelegd te worden. Bij minder dan 200 personen kan door de gemeente naar een dergelijk certificaat gevraagd worden.

Voor overige bouwconstructies zoals tenten is het afhankelijk van de situatie of er extra informatie overgelegd dient te worden. Afhankelijk van de grootte van de tent, het aantal bezoekers dat verwacht wordt en de locatie kan naar een certificaat gevraagd worden of zal een constructieberekening moeten worden getoond.

4.8 Verkeersmaatregelen

Ten behoeve van evenementen kan het noodzakelijk zijn tijdelijke verkeersmaatregelen te treffen. Voorbeelden van tijdelijke verkeersmaatregelen zijn het afsluiten van een weg al dan niet in combinatie met een omleidingsroute of het instellen van een tijdelijke parkeerverbod. Wanneer verkeersmaatregelen getroffen moeten worden, dan dient dit aangegeven te worden op het moment dat een evenementenvergunning wordt aanvraagd. Een verkeersplan moet dan toegevoegd worden aan de aanvraag. In het verkeersplan moet duidelijk aangegeven zijn welke verkeersmaatregelen genomen worden. Ter verduidelijking moeten de verkeersmaatregelen op een kaart worden aangegeven.

Het is belangrijk dat de gemeente goed in beeld heeft welke verkeersmaatregelen genomen worden, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de veiligheid van de weggebruiker en de bezoekers aan het evenement. Daarom moeten wegafzettingen voldoen aan CROW richtlijn 96B, waarin staat beschreven welke bebording moet worden toegepast. De organisatie van een evenement is niet alleen verantwoordelijk voor het deugdelijk afzetten van wegen, maar ook voor de omleidingsroute.

Met het afsluiten van busroutes en doorgaande wegen wordt zeer terughoudend omgegaan.

4.9 Parkeren

Voor wat betreft de parkeersituatie dient de organisatie ervoor te zorgen dat er voldoende parkeergelegenheid voor bezoekers en deelnemers is. Bij de parkeergelegenheid dienen personen aanwezig te zijn om het parkeren in goede banen te leiden en toezicht te houden. Tevens dient de organisatie ervoor te zorgen dat er voldoende bewegwijzering is aangebracht naar het parkeerterrein. Omwonenden mogen gedurende de evenementen zo min mogelijk overlast ondervinden van geparkeerde auto's van bezoekers. De hulpverleningsdiensten dienen te allen tijde vrije doorgang te hebben tot het evenemententerrein en de omgeving. De gemeente kan in samenspraak met de hulpdiensten extra voorwaarden stellen aan de benodigde parkeergelegenheid.

4.10 Verkeersregelaars

Verkeersregelaars worden tegenwoordig bijna niet meer ingezet tijdens evenementen. Tijdens evenementen over de openbare weg dient men zich aan de verkeersregels te houden waardoor in veel gevallen een evenement kan plaatsvinden naast het gewone verkeer. In gevallen dat een weg geheel of gedeeltelijk wordt afgesloten worden hekken geplaatst. Wanneer de weg wordt afgesloten voor verkeer dan moeten schrikhekken worden geplaatst. Bij deze hekken kan de organisatie "hekbewakers" aanstellen die verkeersgebruikers kunnen voorzien van informatie, maar geen bevoegdheid hebben om het verkeer te regelen.

Indien de aanvrager aangeeft dat tijdens het evenement verkeersregelaars nodig zijn dan dient hierover minimaal 12 weken voorafgaand aan het evenement contact opgenomen te worden met de gemeente. In samenspraak met de politie kan de aanvraag worden bekeken. Bij het inzetten van evenementenverkeersregelaars tijdens een evenement is namelijk politie-inzet vereist om toezicht te houden. Daarom wordt de voorkeur gegeven om de veiligheid van bezoekers en deelnemers aan een evenement op een andere manier te waarborgen. Wanneer dit bij een bepaald evenement toch alleen kan met evenementenverkeersregelaars, dan dienen deze een E-learning te volgen via de stichting

verkeersregelaars Nederland. Aan deze E-learning zijn mogelijk kosten verbonden. De verkeerssituatie kan ook zodanig zijn dat de politie in overleg met de gemeente beroepsverkeersregelaars eist in plaats van evenementenverkeersregelaars. Direct politietoezicht is dan niet nodig.

4.11 Beveiliging

Tijdens evenementen kan de inzet van beveiligingsmedewerkers geëist worden. In samenspraak met de politie wordt door de gemeente een risico-inschatting van het evenement gemaakt. Naar aanleiding daarvan kan worden geëist dat de als organisator gecertificeerde beveiligers inhuurt. Normaal dienen dan 1 beveiligers op 250 bezoekers aanwezig te zijn. Bij risicovolle evenementen dient het aantal beveiligers per aantal bezoekers hoger te zijn. Ook ervaringen uit het verleden kunnen van invloed zijn op het aantal beveiligers dat tijdens een evenement aanwezig dient te zijn.

Beveiligers dienen zich voorafgaand aan een evenement aan te melden bij de politie en hun pas en legitimatie bij zich te hebben. Daarnaast dienen ze verplicht in dienst te zijn in bedrijfskleding met logo.

4.12 EHBO

Organisatoren zijn ook verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoekers van een evenement. In dit kader is het van belang dat de organisator zorgt voor een EHBO-post. Vanaf 500 te verwachten bezoekers dienen minimaal twee gediplomeerde EHBO-medewerkers aanwezig te zijn tijdens het evenement.

Een EHBO-post dient permanent bemand te worden door minimaal één persoon met een geldig EHBO-diploma. In de EHBO-post dienen voldoende voorzieningen te zijn, zoals een ruim gesorteerde EHBO-koffer met materiaal voor EHBO-hulpverlening, tafels, stoelen, drinkwater en communicatiemiddelen.

Afhankelijk van de aard en omvang van het evenement kunnen meer EHBO-posten vereist zijn. Ook kan de gemeente als voorwaarde stellen dat hulpverleners met specifieke expertise aanwezig zijn (bijvoorbeeld bekend met de gevaren van drugsgebruik ingeval van een dancefeest).

Het inzetten van BHV'ers in plaats van EHBO'ers is vaak niet afdoende. Een BHV'er is namelijk niet hetzelfde geschoold en hoeft niet aan dezelfde eisen te voldoen als een EHBO'er. Er zijn drie wezenlijke verschillen die ervoor zorgen dat EHBO'ers tijdens evenementen ingezet worden:

1. Een EHBO'er heeft daadwerkelijke ervaring met het behandelen van reanimaties, slagaderlijke bloedingen en weet hoe te handelen bij brandwonden, botbreuken, vergiftigingen en electriciteitsongevallen, omdat deze vaker te maken heeft met dergelijke letsels. Een BHV'er zal over het algemeen nooit of zelden te maken krijgen met bovengenoemde situaties, waardoor de kennis "wegzakt" omdat deze slechts jaarlijks of om de 2 jaar onderhouden wordt in een oefenomgeving (het is dus maar de vraag hoe BHV'ers omgaan met de stress bij een daadwerkelijk zwaar letsel in de praktijk)
2. Een EHBO'er ontvangt met regelmaat bijscholing via de EHBO-vereniging of het Rode Kruis. Veelal vinden deze om de 2 maanden plaats. Herhalingslessen of toepassing van nieuwe of herziene behandelwijzen zijn onderwerpen die terugkomen op deze bijscholingsmomenten.
3. Het belangrijkste verschil is dat een EHBO'er vitale functies (controle bewustzijn en ademhaling) kan monitoren en hier ruime ervaring in heeft. Met name bij patiënten welke te maken hebben met gezondheidsverstoringen door alcohol, drugs of

onwelwordingen (hittebevlieging, uitdroging, tekort suiker, of simpelweg personen die “gewoon” flauwvallen) is deze monitoring van wezenlijk belang. Ook kan de EHBO'er bepalen of het inzetten van een ambulance noodzakelijk is, of dat behandeling ter plaatse voldoende is.

4.13 Schenken van alcoholische drank

Alcoholgebruik en festiviteiten gaan hand in hand. Indien alcoholverstrekking vanuit reguliere horeca-inrichtingen plaatsvindt, gelden er normaliter geen speciale regels. De horeca-exploitant zal dan namelijk in het bezit zijn van een drank- en horecaverunning en is op grond daarvan gerechtigd tot het verstrekken van alcoholische dranken, met inachtneming van een aantal wettelijke voorwaarden. Buiten een 'vaste' inrichting is alcoholverstrekking gewoonlijk niet toegestaan.

4.13.1 Alcohol bij tijdelijke locaties

In de praktijk worden evenementen vaak gehouden in een tijdelijke locatie. De Drank- en Horecawet heeft met het oog op dergelijke situaties een ontheffingsmogelijkheid. Op grond van artikel 35 van deze wet kan de burgemeester voor bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard ontheffing verlenen voor het verstrekken van (zwak)alcoholische drank. Er moet echter wel voldaan worden aan de volgende eisen:

- verstrekking van (zwak)alcoholische drank mag uitsluitend plaatsvinden door een persoon van 18 jaar of ouder;
- de aanvrager van de ontheffing mag niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn.

Daarnaast moet de aanvrager van de ontheffing in de gemeente Bernheze beschikken over een diploma Sociale Hygiëne.

De aanvrager van de ontheffing verplicht zich daarnaast om, gedurende de tijden dat de ontheffing geldig is, aanwezig te zijn om toezicht te houden. Tevens mogen dranken niet in glas worden geschonken. Er dient verplicht geschonken te worden in plastic of polycarbonaat of vergelijkende materialen. Op het moment dat geconstateerd wordt dat bepalingen uit de Drank- en Horecawet en de APV overtreden worden dan kunnen hiervoor boetes opgelegd worden.

Bij de afweging of een ontheffing kan worden verleend en welke eventuele nadere eisen aan een ontheffing kunnen worden verbonden, zal de burgemeester de aard van het betreffende evenement meenemen. De aspecten die hierbij een rol spelen zijn de openbare orde, de veiligheid en de zedelijkheid. Zo zullen bij een groot evenement met veel jeugdigen de nadere eisen veelal strenger en omvangrijker zijn, of kan het zelfs nodig zijn om op grond van de APV een alcoholverbod in te stellen. Aangezien jongeren onder de 18 jaar geen alcoholische drank mogen nuttigen kan organisatoren gevraagd worden een plan uit te werken hoe zij in de praktijk gaan voorkomen dat deze jongeren op een evenement toch alcoholische drank consumeren.

4.14 Bingo of ander klein kansspel

Titel 1a van de Wet op de kansspelen is van toepassing op bijzondere vormen van kansspelen. Hieronder vallen onder meer kleine kansspelen, zoals een bingo, mits voldaan aan de genoemde voorwaarden in titel 1a van de Wet op de kansspelen.

Voorwaarden zijn onder meer dat een organiserende vereniging tenminste drie jaar bestaat, het prijzengeld per spelronde niet hoger is dan € 400,- en de totale waarde per bijeenkomst niet hoger is dan € 1.550,-. Een klein kansspel moet 14 dagen van tevoren worden gemeld bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente. De gemeente kan vervolgens voorschriften vaststellen. Indien niet wordt voldaan aan de voorschriften of er al een bijeenkomst op dat moment plaatsvindt kan de gemeente het kansspel verbieden.

4.15 Loterij

Wanneer een loterij wordt gehouden is een vergunning nodig op grond van de Wet op de kansspelen. Loterijen mogen uitsluitend worden gehouden indien de opbrengst daarvan enig algemeen belang dient. Gedacht kan worden aan de aankoop van materialen voor een vereniging. De gemeente kan slechts toestemming geven indien het prijzengeld niet meer bedraagt dan € 4.500,-.

Op het moment dat het prijzengeld hoger is dient een aanvraag ingediend te worden bij het Minister van Justitie, hoofdafdeling staats- en strafrecht, postbus 20301, 2500 EH Den Haag.

4.16 Kamperen

Om tijdens een, veelal meerdaags, evenement te mogen kamperen op een niet officieel kampeerterrein dient ontheffing aangevraagd te worden. In artikel 4:17 van de APV staat namelijk dat het zonder ontheffing verboden is ten behoeve van recreatief nachtverblijf kampeermiddelen te plaatsen of geplaatst te houden buiten een kampeerterrein dat als zodanig in het bestemmingsplan is bestemd of mede bestemd. De controle van een tijdelijke camping wordt uitgevoerd door de dienst Technische Hygiënezorg van de GHOR.

Het verbod geldt niet voor het plaatsen van kampeermiddelen voor eigen gebruik door de rechthebbende van het terrein.

4.17 Toiletvoorzieningen

Bij evenementen waar veel bezoekers verwacht worden, is het verplicht om voldoende sanitaire voorzieningen aanwezig te hebben. Niet alleen met het oog op de uitstraling, maar ook ter voorkoming van milieuverontreiniging en (geur)overlast door wildplassen.

De organisatie dient zelf voor toiletvoorzieningen te zorgen en de kosten komen derhalve ook voor rekening van de organisatie. Binnen de gemeente Bernheze kan gebruik worden gemaakt van chemische toiletvoorzieningen waarbij dus geen aansluiting op de riolering nodig is. De chemische toiletvoorzieningen moeten op een correcte manier geleegd worden. Een andere optie is het aansluiten van de vermaler op de rioolkolk.

Als richtlijn is de volgende norm gehanteerd:

- Eén toilet per 150 gelijktijdig aanwezige bezoekers;
- Minimaal twee toiletten;
- Een toilet is binnen een loopafstand van 150 meter te bereiken;
- Herentoiletten mogen vervangen worden door urinoirs, met dien verstande dat het aantal urinoirs maximaal $\frac{3}{4}$ van het totale aantal toiletten bedraagt;
- De toiletten worden minimaal tweemaal per dag en zonodig vaker gereinigd.

4.18 Vuurwerk

Tijdens een evenement mag alleen professioneel vuurwerk worden afgestoken. Hiervoor dient een vergunning of ontheffing te zijn afgegeven door de provincie Noord- Brabant. Wanneer deze vergunning is verkregen kan het afsteken van dit vuurwerk alleen door een bedrijf dat over de vereiste vergunning beschikt.

4.19 Opstijgen luchtballonnen en helikopters

Om een rondvlucht met helikopter of luchtballonvaart te mogen maken dient er een vergunning door de provincie Noord- Brabant te worden verkregen. Een verklaring van geen bezwaar voor het opstijgen van een helikopter kan alleen aangevraagd worden door helikopterbedrijven die commerciële helikoptervluchten uitvoeren of door personen die in het bezit zijn van een brevet en een helikopter. Om deze vluchten te mogen uitvoeren hebben zij een vergunning (Air Operator Certificate) nodig van de Divisie Luchtvaart van de Inspectie Verkeer en Waterstaat.

4.20 Reclameborden

Niet-commerciële organisaties kunnen gebruik maken van de evenementenaankondigingsborden aan de invalswegen van de dorpskernen.

4.21 Het beschikbaar stellen van materialen

Materialen zoals verkeersborden, dranghekken, schrikhekken en kliko's kunnen na reservering bij de buitendienst kosteloos bij de gemeentewerf in Nistelrode opgehaald en teruggebracht worden. Ook kan gebruik gemaakt worden van de stroomkasten die in de gemeente Bernheze aanwezig zijn. De stroomkasten zijn aanwezig op de volgende locaties:

- De Misse in Heesch
- Raadhuisplein Nistelrode
- Muziekkiosk Nistelrode
- Meester Loeffenplein Vorstenbosch
- Dorpsplein Loosbroek

Voor het aansluiten van stroom tijdens evenementen en het gebruik van stroom wordt geld in rekening gebracht. Voor de tarieven kunt u contact opnemen met de afdeling CCT.

4.22 Opruimen van afval en schade aan gemeentelijke eigendommen

In de evenementenvergunning wordt een aantal voorwaarden opgelegd t.a.v. het opruimen van afval na afloop van een evenement. De vergunning bepaalt onder andere het volgende:

1. De organisatie dient ervoor zorg te dragen dat er voldoende afvalbakken geplaatst worden.
2. Na afloop dient de organisatie ervoor zorg te dragen dat het terrein wordt opgeruimd en in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht.
3. Indien het terrein niet volledig is opgeruimd zal de gemeente dit doen op kosten van de organisatie.
4. Schade aan gemeente-eigendommen wordt op de organisatie verhaald.

4.23 Leges

Aan de evenementenvergunning en bijbehorende vergunningen en ontheffingen zijn kosten verbonden. De tarieven zijn opgenomen in tarieventabel die bij de legesverordening van de gemeente Bernheze hoort.

Aldus besloten door de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bernheze, in de vergadering van 9 december 2014.

het college van burgemeester en wethouders van Bernheze,
de secretaris, de burgemeester,

A.J.G Bex MLD

drs. M.A.H. Moorman

Bijlage 1 Kaart stiltegebied